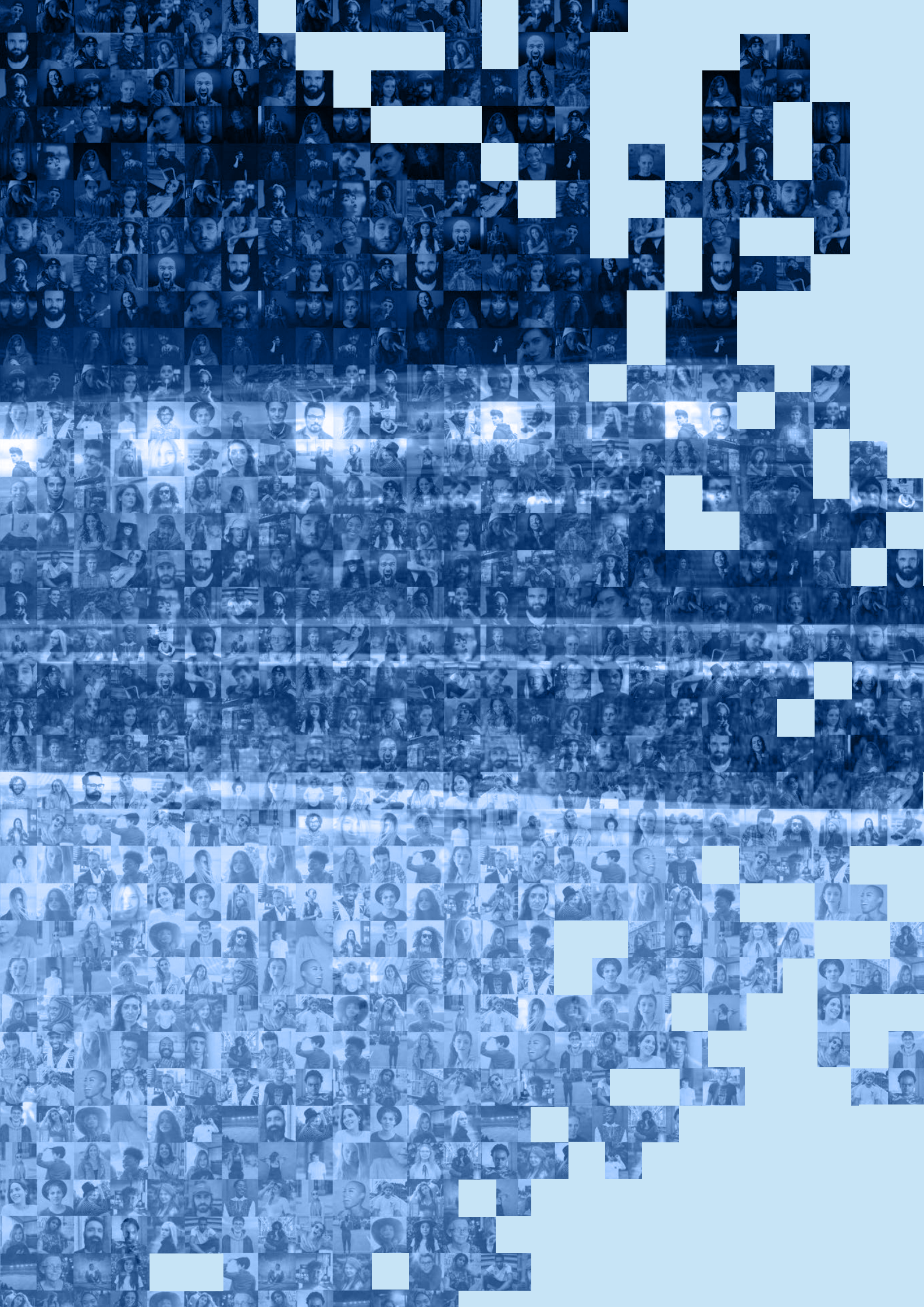

VISIT | skåne

Volontärer vid evenemang

– Framtidens spelregler

Förord

Varje år arbetar mängder med svenskar ideellt. Detta frivilliga arbete har under så lång tid varit så omfattande att det kommit att prägla hela den svenska kulturen. Det ideella arbetet är av särskilt vikt för dagens mötes- och eventarrangörer, som har haft alla skäl att kunna räkna med att dra nytta av det även i framtiden. Så vad händer då när förutsättningarna förändras? Det handlar denna rapport om. Den består av djupintervjuer och svar från enkäter med både mötesarrangörer och volontärer och är ett försök att förklara vad det är som sker just nu med volontärarbetet – och vad det kan bero på. Intervjuerna och enkäterna har genomförts i oktober och november 2022.

Malmö, november 2022

*Anders Mildner
Altitude Meetings
altitudemeetings.se
på uppdrag av Visit Skåne*

Innehåll

1. Av fri vilja	6
2. Lockelsen i det episodiska.....	10
3. Förändrat samspel?	14
4. Vad är arrangörernas bild?.....	18
5. Vad är volontärernas bild?.....	20
6. Generationskris?.....	24
7. "What's in it for me?" - intervju med Lovisa Sterner	26
8. Tvådelad generationsfråga	30
9. Intervjuer med arrangörer	34

1

Av fri vilja

Ordet volontär dök upp första gången i Frankrike i början av 1600-talet. Det latinska ordet voluntaris betyder "av fri vilja" och en volontaire var en person som frivilligt anmälde sig till militärtjänstgöring. Förhoppningen var att kunna stiga i graderna och så småningom bli befäl – alltså att satsa på att göra karriär genom att börja från början, längst ner i kedjan, och lära sig arbetsuppgifterna efterhand. Benämningen passade dock in på så mycket mer än den militära världen och ordet spreds snabbt till både fler områden och fler länder. Bara efter några årtionden dyker det upp i svenskan för första gången. 400 år senare är det egentligen inte så mycket som har förändrats. Med volontär menar vi på 2000-talet fortfarande en person som frivilligt erbjuder sina tjänster, utan att kräva någon betalning – eller åtminstone där lönen i någon form inte är huvudsaken. Ofta återfinner vi volontärer bland ideella organisationer som på något sätt strävar efter att göra en skillnad i samhället. Genom att vara volontär gör man en insats för något man antingen tror på eller vill stötta och får samtidigt arbetslivserfarenhet.

De frivilliga krafterna är djupt integrerade i det svenska samhället sedan lång tid tillbaka. När folkrörelserna – som arbetarrörelsen, väckelserörelsen och nykterhetsrörelsen – växte fram i Sverige under 1800-talet skapades på kort tid stora nationella frivilligorganisationer som arbetade mot gemensamma mål. De klassiska folkrörelserna gav utbildning och kunskap, men också gemenskap.

Folkrörelserna var medlemsorganisationer och det frivilliga arbetet utfördes av föreningarnas medlemmar. Att sträva mot gemensamma mål innebar alltså att man fick ställa upp på en stor del ideellt arbete. Inställningen att ideellt arbete ingick i dealen kom också att omfattas av idrottsrörelsen, som växte fram under samma tid. Sedan minst två decennier har det funnits oro för en trend där föreningslivet tappar medlemmar. Oron syns och hörs i debatter och opinionsartiklar, där det förvånande ofta slås fast att en förändring är på väg – att det ideella engagemanget minskar, att föreningslivet tappar medlemmar eller att någonting är på väg att förändras med den svenska folkrörelsetraditionens unika karaktär, som bygger på demokratiskt medlemsinflytande och ideellt arbete.

I realiteten syns dock bara små förändringar i Sverige och den bild som relativt ofta förs fram, stämmer inte med verkligheten. Frågar man forskare om hur det kan komma sig att en felaktig bild sprids, blir svaren att de som sprider den antingen inte har koll, eller att det ligger i spridarens intresse att säga av att det behövs mer pengar till verksamheterna. Varje år slussas mycket stora belopp i bidrag till föreningslivet.

Hur ser det då ut?

Drygt hälften av de vuxna svenskarna har någon gång det senaste året arbetat ideellt. Engagemanget är stabilt över tid och är bland det högsta i världen. Visserligen har medlemskapet i föreningar gått ner, men man får komma ihåg att det då gått ned från väldigt höga siffror. Här finns alltså en antydning till ett svagare band mellan det ideella arbetet och de ideella organisationerna. Vad det innebär i förlängningen vet vi inte. Klart är att något händer både med de unga och de äldre. De unga betar sig på ett lite annorlunda sätt. De verkar inte ha samma långsiktiga tålamod och hoppar gärna lite fram och tillbaka i sitt engagemang. Samtidigt har gruppen äldre blivit allt friskare och är idag mycket mer aktiva som volontärer än för 40 år sedan.

Varför väljer människor att engagera sig? En orsak är uppväxten. Det är belagt att engagemang ärvt – föräldrarnas ideella engagemang är viktigt för att barnen i sin tur ska engagera sig när de blir större. Det betyder också att om vi nu ser en förändring bland dagens unga vuxna, så skulle det kunna betyda väldigt mycket för engagemanget om 20-30 år, när deras (kommande) barn vuxit upp. Den största delen människor som arbetar ideellt återfinns i idrottsrörelsen. (Idrottsrörelsen står för övrigt för könsskillnaden i det totala engagemanget – om man räknar bort idrotten utför kvinnor och män lika mycket ideellt arbete.)

De senaste decennierna har idrottsrörelsen utvecklats snabbt. Synen på inkludering, bredd och långsiktiga mål har förändrats, samtidigt som den ekonomiska utvecklingen på många håll har blivit mer betonad i klubbarna. Utvecklingen har inneburit att arbetsuppgifterna har blivit fler och arbetet mer omfattande – även kunskapsmässigt. Det sker en professionalisering och kommersialisering av verksamheten.

Professionaliseringen innebär högre krav och ofta mer personal. Lösningen att avlöna funktionärer har därför blivit något som diskuteras flitigt. Men i en utveckling där föreningslivet professionaliseras skulle det mycket väl också kunna ske någonting med medlemmarnas syn på sig själva. För vad är de egentligen? Folkrorelsearbetare eller konsumenter som köper en tjänst? Flera av de intervjuade i denna rapport har vittnat om en ny attityd från yngre föräldrar i idrottsklubbar, där dessa oftare frågar om de inte kan köpa sig loss från ideella arbetsuppgifter.

Det är ett växande bekymmer för föreningarna att få föräldrarna att vilja ställa upp. Sedan finns det en trend som jag ser öka och det är att många föräldrar vill köpa sig loss från arbetsuppgifterna. Och det är lite intressant. Idag tänker allt fler så här: jag har inte tid – kan jag köpa mig fri och låta någon annan göra det? Vi ser den här inställningen från framförallt 80- och 90-talister. Och då kan man undra vad som händer med den gamla föreningsmentaliteten. Håller den på att dö ut? ””

Lotta Gall, vd för Åhus Beach

Att undra om man inte kan köpa sig fri från arbete kan så klart ses som en naturlig fråga i ett konsumtionssamhälle där nästan allt är till salu, men skulle samtidigt också kunna vara en effekt av att föräldrarna faktiskt ser att fler funktionärstjänster avlönas.

2

**Lockelsen i det
episodiska**

Under 1980- och 90-talen fick trenden med stora festivaler fäste i Sverige. På andra sidan millennieskiftet började sedan mötesindustrin och eventindustrin att växa kraftigt, samtidigt som årligt återkommande sportevent blommade ut till mycket större attraktioner än tidigare. Alla dessa arrangemang har samlat en mycket stor mängd frivilliga.

Den här gruppen skiljer sig från de som tidigare har beskrivits, eftersom incitamenten här kan handla om något annat än att göra gott för en större sak. Varför väljer man att vara funktionär under större möten, events och arrangemang? Ett svar är att det handlar om att skaffa sig arbetslivserfarenhet och nätverk, ett annat att ha roligt.

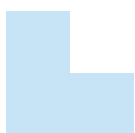
Musikfestivaler och stadsfestivaler – men också idrottsevenemang och många av våra städers löpande kulturarrangemang – är vanligen helt eller delvis beroende av volontärer. Dessa arrangemang är så klart en perfekt väg in i yrkeslivet för den som tänker sig en framtid inom evenemangs- eller servicebranscherna. De är också exempel på saker som inte sker löpande, utan som tidsmässigt koncentreras till specifika tillfällen. Det finns vissa forskare som pekar på att det ideella arbetet håller på att förändras och bli mer episodiskt, det vill säga något som är koncentrerat till enstaka tillfällen och inte långsiktigt sammanhängande.

Detta skulle i så fall vara i samklang med framväxandet av en ökad betydelse av riktigt stora arrangemang, som festivaler och stora idrottstävlingar, men också med en tidsanda där allt fler vill förverkliga sig själva och där enstaka insatser – som att till exempel kortvarigt engagera sig under en festival – skulle kunna fylla en sådan funktion.

Men återigen bekräftar inte de stora undersökningarna bilden av att det ideella arbetet generellt skulle bli mer episodiskt.

Lundakarnevalen arrangeras vart fjärde år och är en tradition som sträcker sig tillbaka till 1849. Under senaste karnevalen 2022 var över 7 000 studenter aktiva. Några problem att få tag på frivilliga var det inte tal om, snarare tvärtom. Lundakarnevalen är ett bra exempel på episodiskt engagemang. Det går så klart att engagera sig i flera karnevaler, men eftersom man normalt bara studerar i mellan tre och fem år, faller det sig naturligt att det oftast bara blir vid ett tillfälle.

Lockelsen blir då också så mycket större – du har bara en chans att vara en del av det lokala studentlivets största enskilda händelse. Många resonerar att det är bäst att ta den. Lockelsen hos Lundakarnevalen kan jämföras med lockelsen hos Nordea Open eller Falsterbo Horse Show – stora spektakulära event som bägge samlar stora mängder volontärer (mellan 600-700 på Falsterbo Horse Show och 450 på Nordea Open). Det är talande att arrangörerna av dessa event heller inte upplever några problem att dra till sig frivilliga krafter. Men en annan sak sticker också ut: att dessa arrangörer så tydligt arbetar målmedvetet med att ta hand om sina volontärer genom att jobba med teambuilding och – egentligen – att förstå vad erbjudandet till volontärerna är. De svarar på frågan "what's in it for me". Och mycket tyder på att just den frågan kommer att vara central framåt för alla som använder sig av ideella krafter.

3

**Förändrat
samspel?**

Bakgrunden till den här rapporten är att branschföreträdare inom mötes- och evenemangsbranschen i Skåne har signalerat att de upplevt att det skett en förändring som har med volontärer att göra. Någonting i samspelet mellan arrangörer, föreningar, företag, festivaler, tävlingar och de ideella krafterna har börjat att förändras.

Grunduppdraget har varit att försöka ta reda på om detta stämmer. Är det något som håller på att förändras?

Vad är det i så fall som förändras och vad kan förändringen bero på? Det är viktigt att hålla koll på utvecklingen – och förstå den – av flera skäl. Det frivilliga arbetet spelar en så stor roll för de skånska arrangemangen att om det skulle bli en nedåtgående trend och volontärerna slutar att dyka upp, så blir konsekvenserna stora:

- mötesbranschens affärsmodeller påverkas
- utbudet påverkas
- utbildningar påverkas

Det bör sägas att även om definitionen av volontär – både historiskt och i nuet – är tämligen solklar för de allra flesta, uppstår det ofta en begreppsförvirring när det handlar om huruvida arrangörer använder dem eller inte. Arrangörer för större evenemang jobbar ofta med föreningslivet och betalar föreningar för olika typer av tjänster. Det kan vara uppgifter som att vakta, städa, vara värdar eller liknande. Arrangören upplever då att inga volontärer anlitas, men i realiteten är det ofta så att de föreningar som anlitas i sin tur har volontärer som utför arbetet och att pengarna sedan stannar till föreningen. Ett sådant exempel från den här rapporten är Malmöfestivalen.

Malmöfestivalen är en enorm apparat som varje år lockar runt 1,5 miljoner besökare. Organisationen som arrangerar festivalen – en del av Malmö stad – använder sig inte av volontärer. Men festivalen genomförs till stor del av de volontärer som ställer upp för föreningarna som har programpunkter under veckan.

Att avståndet mellan arrangören och volontären är två steg bort, skulle kunna innebära att det finns en fördröjning i kunskapsöverföringen om saker som förändrade förutsättningar för engagemang. Det är inte helt säkert att en arrangör som Malmöfestivalen känner av svängningarna lika snabbt som en arrangör som arbetar direkt med volontärer. Omvänt skulle man kanske kunna säga att om en sådan arrangör som inte har volontärerna direkt under sig ändå känner av en förändring – vilket Malmöfestivalen gör – så kan det också vara ett kvitto på att förändringen existerar på riktigt och möjligen är här för att stanna.

Det har blivit svårare och svårare sedan 2016. Föreningarna säger att de har svårt att få personer att engagera sig ideellt eller ställa upp på aktiviteter som kan ge pengar till lagkassan. Och då har många föreningar slutat att ta pengar till lagkassan och istället gett till de som jobbar, åtminstone delar av det.

David Östberg, en av Malmöfestivalens tre projektledare

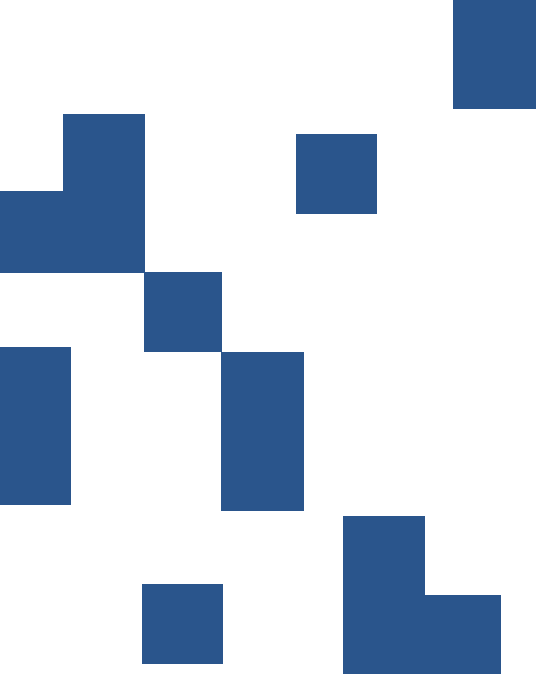
Det är rätt klyddigt med föreningar. Föreningen är ju uppdragsgivaren och vi blir nån form av arbetsplats. Ibland kommer det vissa föreningar som inte blivit instruerade bra nog. Där de som jobbar upplever att de jobbar gratis, trots att föreningarna ju får betalt. ””

Ali Eftekhari från Big Slap

4

**Vad är
arrangörernas
bild?**

Under hösten 2022 lät Visit Skåne enkätföretaget Research One genomföra två enkäter. En som riktade sig till volontärer där det kom in 187 svar och en med evenemangsarrangörer där 67 skånska och 10 nationella arrangörer svarade på enkäten. Arrangörerna svarar entydigt att deras evenemang inte hade kunnat genomföras ekonomiskt utan volontärer (90,7 procent). De räknar med gratis eller billig arbetskraft i sina budgetar och sex av tio arrangörer uppskattar att evenemangen skulle bli mer än 30 procent dyrare om all personal hade varit avlönad eller arvoderad.

Det här är naturligtvis extra intressant eftersom volontärerna själva i enkäten tydligt säger att de vill ha mer betalt för sitt arbete. Dessa svar pekar på en problematik. För även om den här undersökningen bara skrapar lite lätt på ytan, så talar en del för att arrangörernas affärsmodeller kan påverkas framåt.

5

**Vad är
volontärernas
bild?**

Vad vet vi då om de skånska volontärerna? Resultaten av enkäten visar att de är väldigt jämnt fördelade i åldrar, men runt hälften är under 35 år. Mer än hälften av volontärerna studerar och de flesta väljer att engagera sig mellan 1-5 gånger per år.

Intresse för det specifika evenemanget står tydligt ut som den viktigaste orsaken för volontärernas engagemang (44,2 procent), följt av att arbetet är meriterande (23,3 procent).

Detta innebär att volontärarbetet väldigt tydligt är kopplat till det personliga. Detta märks också i svaren på frågan vad som skulle kunna få volontärerna att engagera sig mer än vad de gör idag. Här är det många som svarar saker som bättre ekonomisk ersättning, att volontärskapet tydligare skulle leda till jobb eller att de själva fick ut något av evenemanget.

På frågan vad som skulle få volontärerna att sluta engagera sig ideellt märks det motsatta: här nämner ganska få saker som handlar om de stora målen för verksamheten eller om arrangemangens mål, utan tar snarare återigen upp de personliga upplevelserna, som att bli illa behandlad, dåligt bemött, eller inte få någon uppskattning:

"Dålig respons från Evenemanget, att man får betala för en fika/mat under ett långt uppdrag eller att man får en skitsak typ medalj/tygmärke som tack för en insats."

"Otacksam förening, tex en styrelse som inte uppskattar ens arbete."

"Ingen uppskattning och likgiltig ledning."

Volontärerna uppger att de själva har mycket liten eller liten kunskap kring vad som egentligen gäller vid arrangemangen, till exempel skatteregler och arbetsvillkor. Detta trots att de flesta tänker sig att uppdragsgivaren sitter inne på just den kunskapen. Talande nog tycker också de flesta att de hade varit hjälpta av att information om sådana saker fanns tydligt samlat på en och samma plats.

Hur är då arbetsuppgifterna? De upplevs som företrädesvis enkla, något som också skiner igenom i en del av fritextsvaren för vad som skulle kunna få volontärerna att sluta engagera sig:

"När man antar att volontärarbete = allt extra ströjobb som ingen annan vill göra."

"Då det inte finns intressanta uppdrag."

"Fortsatt meningslösa arbetsuppgifter eller för mycket dötid."

Den vanligaste ersättning volontärerna uppger att de får är mat och dryck (68,7 procent), följt av kläder (38,2 procent) och biljetter till evenemang (32,1 procent). 35,9 procent får ingen ersättning alls. De flesta (61,7 procent) uppger att detta är helt enligt deras förväntan, men mer än en femtedel menar att ersättningen är under förväntan och inte står i relation till arbetsinsatsen (21,8 procent). Hur kan då förhållandet för volontärarbetet bli bättre? I enkäten är det framförallt två tankar som tydligt kan utläsas. Den ena handlar om att arbetsmiljön och ledningen av arbetet kan förbättras:

"Att våga och ge volontärerna mer förtroende och ansvar."

"Ska man ta med en volontär så ska det finnas tydlighet med vad man ska finnas till hjälp med."

"Tydlig kommunikation innan volontärarbete kring arbetsuppgifter. Inte för långa pass och mindre dötid under passet"

Den andra tanken som tydligt framträder handlar om ersättningen: "Volontärer ska börja tjäna pengar!", svarar en person. Andra fyller på med saker som:

"Jag tycker att folk ska få betalt för att arbeta. Om ett företag använder sig främst av volontärer skickar det ut fel budskap."

"För att fortsätta med volontärer vid evenemang tror jag att utvecklingen måste gå mot ett mervärde för volontärerna för annars blir det sämre för arbetsmarknaden och lätt att volontärer utnyttjas på fel sätt."

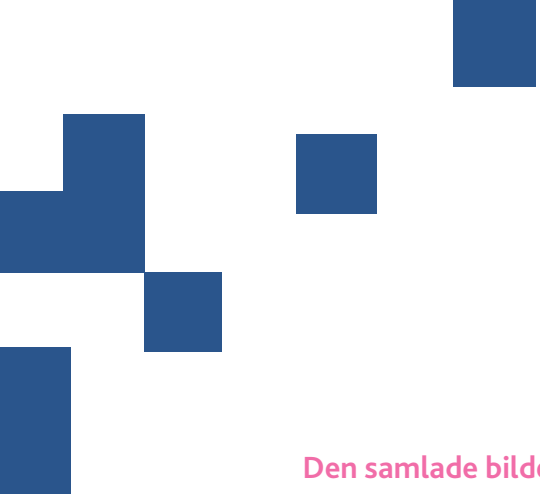
"Arrangörer bör lägga ett större fokus på att minska antalet volontärer och öka mängden betald arbetskraft. En tydligare väg för volontärer att få större ansvar och en väg in till betalt arbete hade varit ett stort plus."

THE LOVE
OF GOD
IS ALWAYS
FAITHFUL

6

**Generations-
krisis?**

Den samlade bilden som intervjuerna och enkäterna ger, är inte att det generellt blivit mycket svårare att få tag på volontärer. Snarare att något i beteendet hos volontärerna håller på att förändras. Exakt vad det är som händer – eller varför – är mer abstrakt för de intervjuade. Flera intervjupersoner noterar en förändring bland yngre (och hit räknas då både ungdomar och yngre föräldrar). Kraven på betald ersättning ökar, liksom kraven på att få andra saker, som mat och kläder. Intresset för den sociala samvaron tycks minska och det märks tendenser att arrangörer börjar få svårt att lita på att alla volontärer gör det de sagt att de ska göra, som att dyka upp på avtalad tid och plats.

De yngre förväntar sig något tillbaka. Den här lojaliteten – att om man har sagt att man ska jobba så kommer man också – den har blivit slarvigare. Det händer att folk bara inte dyker upp. De mailar kanske och säger "jag har blivit sjuk" eller "jag har en tenta imorgon". Man måste vara mycket tydligare med att du måste ta ditt ansvar. Det känns lite som att det måste hända flashiga eller roliga grejer för att de ska ställa upp. Vi måste nog värva dem på annat sätt framåt. Nu är det ju mer 'vad har ni att ge mig för att jag ska volontära'. Så var det inte innan.

Ivy Ofori, volontärsvarig på kulturhuset Mejeriet i Lund

7

**”What’s in it
for me?”**

**- intervju med
Lovisa Sterner**

*Lovisa Sterner och
Anders Mildner*

Vi har två bilder som till en början kan te sig motstridiga. Den ena säger att det ideella engagemanget hos unga är fortsatt stabilt, något som visar sig i alla mätningar. Den andra säger att unga kommer med nya kravställningar för att ställa upp och att någonting verkar ha hänt med lojaliteten. Forskare skulle kunna uttrycka det så här: de yngre är lika aktiva, men de har inte samma tålamod. De blir visserligen aktiva, men under kortare tid än förr. Sedan går de vidare till annat engagemang, någon annanstans.

Lovisa Sterner på Grasp Insights är beteendevetare och sociolog och expert på unga generationer. Hon är inte förvånad över resultaten i intervjuerna:

– Det här är ett exempel på en större trend. Och det är många som noterar att det finns ett "what's in it for me"-tänkande bland många i de yngre generationerna. Men ganska ofta missar man de större sambanden. Det här är unga människor som är uppväxta under högkonjunktur. Och där deras föräldrar tydligt förmedlar vad det är som är status i vår tid. Som att det just nu är väldigt viktigt att visa att man är drivande, att man är entreprenör eller företagare. Föräldrarna postar inte bilder på sina barn i sociala medier och

skriver att se här: min dotter är så bra medmänniska. Nej, istället lägger de hellre ut saker som: "kolla, mina barn har bakat kakor och står och säljer dem, fast de bara är tio år är de redan små entreprenörer!" Den typen av bilder dominerar i sociala medier. Och vad lär man sina barn då när det hela tiden är sådant som premieras? Jo, då blir det just de sakerna som blir viktiga, betydande. – Och det här tror jag är det ena som de unga tar med sig in i "what's in it for me"-tänkandet: att det finns status i vad man premieras. Den andra dimensionen handlar om att få ihop sitt livspussel. Bland unga idag finns en stor rädsla för att känna stress. Och då prioriterar man bort allt som man inte upplever ger en någon utdelning. Och det känns dessutom som ett moget val att göra – att välja bort saker.

Kan man prata sig förbi generationsklyftorna?

– Jag upplever att om man pratar med unga och presenterar en annan värld och andra värden, ja, då kan man nå fram. Men ett problem är att vi själva har så liten språklig dräkt för detta. Varför ska unga jobba som volontärer? Svaret att du i så fall är en god medmänniska räcker inte. Och man ska komma ihåg att för de yngre så innebär inte detta att de själva tycker att det är egotrip-pat. De tänker: så här funkar ju världen. Och de är livrädda för att ta på sig för mycket saker. Det är en skillnad mot förr. När jag hade extrajobb som yngre sa alltid mina föräldrar att om de ringer kan du inte tacka nej, för då kommer du aldrig att få fler chanser. Man tog inte för givet att folk skulle ringa och erbjuda jobb. Men här är det en jätteskillnad för de generationer som vuxit upp under en högkonjunktur.

Vilken roll spelar pengarna?

– Det handlar inte om pengarna per se. Pengar är ju ett värde – men det finns ju andra "valutor" också. Om du är volontär kan du till exempel lära dig ledarskap, att ta ansvar för en budget, och massor av andra saker. Det är valutor som inte är pengar – men du måste nog utbilda unga i varför detta är bra saker att ta med sig framåt.

– För 20 år sedan kanske man kunde säga till folk: "Tror du på det vi tror på är det ju underbart – här har du en bössa, varsågod gå ut och ställ dig på torget och samla in pengar!". Det går inte idag. Det här är samma trend som stora företag ser när unga kommer in och säger "jag hinner inte med detta". Det

viktiga är att sätta ord på vad det är man får som inte har med pengar att göra, att lyckas formulera det värdet väl – att sätta ord på vad den valutan egentligen är för någonting.

Det finns också en dimension här som handlar om ansvar. Till exempel att kunna lita på att folk dyker upp i tid eller gör vad de säger att de ska göra.

– Det är mycket enklare att kliva ur saker idag än tidigare. Förr hade vi behövt ringa och säga att vi inte kunde komma. Det är så mycket lättare nu att bara skicka ett sms och säga "jag är sjuk". Man förväntar sig inte att den man skickar till kommer att ringa tillbaka. Man behöver aldrig se någon i ögonen.

– Här kan man gå tillbaka till föräldragenerationen igen. Vi har föräldrar som är 70- och 80-talister – och till viss del 90-talister – som halvt har jobbat ihjäl sig. Samtidigt är barnen präglade av en värld där det finns så mycket stress och där det också finns väldigt mycket psykisk ohälsa. Hur reagerar då föräldrarna om barnet säger att det inte klarar av att göra det barnet sagt att det ska göra? Jo, de säger: "Men då får du ju meddela att du inte kan komma". Man kan betrakta hela den unga generationen på ett sätt – säga att de är bortskämda eller liknande – men det egna barnet har alltid speciella skäl som är okej. Föräldrarna kan nästan känna ångest å barnens vägnar istället för att säga att du får banne mig dyka upp och göra ditt jobb om du sagt att du skulle komma. Det här är supercentralt och jag tror att vi underskattar det. Arbetsmoralen kommer hemifrån.

8

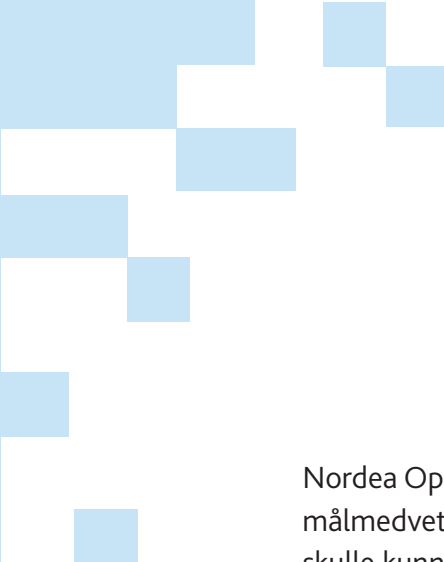
**Tvådelad
generations-
fråga**

Rögle BK har en löpande verksamhet med många hockeymatcher i en följd. Volontärerna är runt 50 år gamla och har alla något slags emotionellt band till klubben. De är fans. Uppgifterna volontärerna gör är tämligen enkla och inte särskilt utvecklande. Det handlar om att vara läktarvärd och hålla koll på publikflödet. Rögle har inga problem med sina volontärer. De aktiva kommer inte med några nya krav på ersättning och de verkar vara fullt nöjda med hur det är. Högst troligen skulle samma volontärskara kunna fortsätta arbeta i flera år framåt. I gruppen med dessa äldre volontärer finns den ena utmaningen framåt för alla som arbetar med ideella krafter. Utmaningen handlar om att se dem. De äldre står för den största ökningen av ideellt arbete de senaste 30 åren. Men precis som i det övriga samhället riktas oftast blickarna mot de yngre. Och på samma sätt som att det är lättare för en 30-åring att bli kallad till en anställningsintervju än en 60-åring, är det också lättare för en förening eller arrangör att stirra sig blind på att försöka locka yngre till ideellt arbete. Det finns en stor potential i äldre engagerade, som man kan fråga sig om arrangörer och föreningar generellt tar tillvara på. Att i större utsträckning även omfatta äldre volontärer skulle kunna vara ett sätt att möta problematiken med större beständighet, kunskapsöverföring och återväxt. Den andra – och största – utmaningen handlar om de yngre. Här gäller det att förstå dem på djupet (deras situation, deras drivkrafter och varför de betar sig annorlunda än äldre volontärer), så att man klarar av att omformulera och paketera det erbjudande man ger dem. Målet är ju att de ska lockas att vilja vara volontärer.

Jag tycker man märker det generellt på ungdomar, det här `vad får jag för det?´ Ingen gör något gratis. Så ja, det är svårare. När jag själv växte upp såg man det som en erfarenhet och som något kul att vara med. Man såg inte efter pengarna. Den här generationen är mycket mer `här och nu´ och tänker inte på att det kan ge något i framtiden. Det är mycket fokus på pengar. Det är så samhället är – det är lite tuffare nu. ””

*Lotta Olmarker Dahlberg,
projektledare på Nordea Open*

Nordea Open är intressant nog en av de intervjuade arrangörerna som väldigt målmedvetet arbetar med erbjudandet till volontärerna, på ett sätt som man skulle kunna kalla HR-mässigt. Nordea Open har:

- ett eget system för att hantera och kommunicera med volontärerna – mängder med sociala aktiviteter som får volontärerna att trivas
- ett flertal andra saker som volontärerna får: mat, kläder, tennisbiljetter och möjlighet att själva se matcher – intyg till volontärerna efteråt.

Dessutom verkar det finnas en stor omsorg om dem som människor. De tas om hand, blir sedda, peppas och cirkulerar så att inte arbetsuppgifterna blir för enformiga. Sedan utvärderas volontärsarbetet som helhet så att det kan göras bättre nästa år. För att kunna jobba på ett sådant här sätt framåt, kan man nog sluta sig till att det krävs en mycket större förståelse bland arrangörer i allmänhet om vad yngre efterfrågar och på vilka sätt man bäst kan samspela med dem. Det är inte engagemanget som håller på att vika, utan snarare pekar det mesta på att det är en generationsbunden beteendeförändring. När unga säger "What's in it for me?", måste det mötas av tydligt formulerade svar, ökad omsorg och omtanke och en faktisk förståelse för vad det är de uttrycker. Och att förstå yngre är också att förstå samhället i vilket man verkar.

9

Intervjuer med arrangörer

Malmöfestivalen David Östberg, projektledare på arrangemangsenheten, Malmö stad.

Berätta om er verksamhet!

– Malmöfestivalen är en gigantisk samling av olika saker. Det är inte en musikfestival, inte en kulturfestival, inte en matfestival – utan allt det där och lite till. Det är Malmöbornas stora fest som är öppen för alla. Alla är välkomna att delta. Det är den största stadsfestivalen i Norden. Vi har runt 1,5 miljoner besök under åtta dagar. Men det är inte unika besökare, vissa besöker ju festivalen flera gånger under veckan.

Hur har festivalen vuxit?

– Ja, festivalen är ju äldre än jag är, så jag har inte full koll ända från början. Men de sista åren har den rent geografiskt varit ungefär samma. Bakåt har den varit större och mindre i olika omgångar. Det har handlat om att förutsättningarna varit olika, som hur budgeten varit, men också vilka mål festivalen haft, vilka inriktningar man bestämt sig för och vilka direktiv festivalen har haft.

Hur projektleds festivalen?

– Vi är tre övergripande projektledare, med olika operativa ansvar. Min ena kollega har hand om bygg, logistik, säkerhet och gestaltning och min andra kollega har bokningar och programdelen. Jag jobbar med externa samarbetspartners, mat, marknad och kommunikation. Detta har gällt från 2016 till 2022. Kommande år är det en ny organisation som sätts vid.

Vad är en volontär för er?

– Vi har ingenting i festivalen som vi benämner volontär. En volontär är någon som jobbar gratis. Vi har inga volontärer alls som vi plockar in. Men sedan är vi ju en gigantisk apparat, med 1 000 programpunkter och 100-tals aktörer. De kan ju i sin tur säkert ha volontärer, men vi som arrangerar har ingen motpart som är volontär. Om man är matförsäljare betalar man för att få stå och sälja mat. Om man är en organisation eller förening som är med på festivalen så bokar vi dem. Då går pengarna, arvodet, till en organisation eller till ett företag.

Hur gör ni med saker som trygghetsvärdar?

– Vi upphandlar dem. När vi tar in föreningar som kan agera trygghetsvärdar får föreningen betalt utifrån timpenning och hur många värdar. Vi har cirka 70 personer som trygghetsvärdar.

Vad finns det för andra roller på festivalen?

– Vi har runt hundra personer på städning och hundratals som är aktiva i något av innehållet i programmet. Säg att en idrottsförening har en prova på-programpunkt, till exempel. Men vi har inte räknat på det, det är svårt att få in den faktan. Vi har ju också musikföreningar som bokar en egen scen. Då hyr de en plats av oss, sätter programmet och organiserar det själva. Så hur mycket kan det bli? Mellan tummen och pekfingret: kanske från 3-500 personer, kanske mer.

Hur mycket professionell kunskap finns bland dessa?

– Jag tror det är lite beroende på vad man gör. Ta värdskapet som ett exempel. Där tar vi ett ansvar, för där har vi krav. Därför har vi utbildningar om bemötande och värdegrundsarbete. Som värd är man ju ansiktet utåt och kan hamna i lite knepiga situationer. Vi upphandlar tjänsten och de senaste året har det varit Hela Malmö som skött det. Under festivalen är det runt 60-90 personer som jobbar.

Får de betalt?

– Vi betalar ju föreningen som är vår motpart. Jag skulle tro att föreningen i sin tur betalar dem som timanställda. Och att det är samma sak med föreningarna som är engagerade i städ.

Vad lockar dem? Vad är deras drivkrafter?

– Jag tror att det är folk som har det föreningsdrivet i sig. Som vill vara med om en upplevelse, som det ju är att vara med på ett stort evenemang. Men också att kunna bidra till något annat. Att kunna lära något eller hjälpa någon eller få något tillbaka och vara med i en gemenskap. Det är väl det allra största.

Märker ni av att det blivit svårare att få tag på ideella krafter?

– Malmöfestivalen började med att jobba mot föreningar eftersom det var ett sätt att kunna visa upp föreningslivet i staden genom festivalen. Men det

var mycket större föreningsengagemang för bara tio år sedan än idag. Det har blivit mycket svårare. Ta städ som exempel. Det har alltid genomförts till stor del av föreningar. Där märker vi att det är svårare att få folk att ställa upp. Både för föreningarna att få medlemmar att ställa upp och för oss att hitta föreningar som vill vara med. Jag skulle säga att det har blivit svårare och svårare sedan 2016. Föreningarna säger att de har svårt att få personer att engagera sig ideellt eller ställa upp på aktiviteter som kan ge pengar till lagkassan. Och då har många föreningar slutat att ta pengar till lagkassan och istället gett till de som jobbar, åtminstone delar av det.

– Ett annat exempel är musikföreningar, som ju varit med på festivalen sedan början. Här är det folk som droppat av eftersom de inte längre har engagemang att jobba med den här typen av aktiviteter. Jag pratade med Roskilde-festivalen innan pandemin. Roskilde är en festival som levt på volontärer i många år. Men de märker att det engagemanget minskat drastiskt de senaste åren och det får konsekvenser på hela deras arrangemang. De hade då börjat titta på andra sätt att arbeta. Men det kommer bli dyrare, för då får de jobba med leverantörer och betala helt andra arvoden. Men detta var innan pandemin och jag vet inte vad som har hänt sedan dess.

Vad beror detta på, tror du?

– Föreningsliv och ideellt engagemang har gått ner generellt i samhället. Man ägnar sin fritid åt andra saker. Det har verkligen dalat sedan en tid tillbaka, med sviktande medlemsantal och sviktande föreningsantal. Man ägnar sig åt andra grejer. Istället för att spela fotboll i lag går man på gym, istället för att spela tennis i förening spelar man padel med polarna. Sedan har man också andra grejer som konkurrerar med tiden. Hela det digitala samhället med utbudet på tv och Netflix. Det finns andra saker i människors liv som konkurrerar om självförverkligandet och gemenskapen, än exempelvis volontärsarbete.

Märkte ni av någon kompetensförlust efter pandemin?

– Ja, på leverantörssidan vad gäller konsulter med specialistkompetens har vi sett ett jättetapp. Framförallt inom scen, teknik och produktion. Inte minst för ljus och ljud. Och de som är kvar och är duktiga kan ta en helt annan prislapp. Det har ökat rejält sedan 2019, priset har säkert gått upp 20-30 procent.

Vad gäller exempelvis turnéledare som reser med artister har vi sett en stor skillnad i kompetens det senaste året. Tidigare var det erfarna personer som arbetat med detta länge och har en lång erfarenhet och kompetens, men nu kan det dyka upp folk som kanske tidigare fotograferat för artisterna – och som nu ska leda en turné. Detta är bara några exempel, sedan pandemin har evenemangsbranschen tappat väldigt mycket kompetens.

Vad händer med festivalen om intresset för att jobba ideellt dalar ännu mer?

– Då tror jag att det kommer att vara en dyrare festival att arrangera för att det kommer bli privata näringar som får gå in och täcka det med ett helt annat vinstintresse med marginal. Så antingen dyrare festival eller mindre festival med samma budget.

Vad kan göras för att hantera utmaningarna ni står inför?

– Jag tänker att man skulle kunna sätta sig ner och diskutera på högre branschorganisationsnivå om hur vi kan samarbeta bättre mellan arrangörer. Kan vi lära av varandra? Att sprida kompetensen mellan arrangörerna så det inte blir en konkurrenssituation. Att prata på förbunds nivå med föreningslivet.

Jag tror nog att man måste börja belysa problemet innan man hamnar i en stor kris. Att lyfta på stenarna redan nu och prata med arrangörer. Vi måste se värdet av det arbete som görs av volontärer och vi måste ta tillvara på kompetensen som finns i branschen samt ta ansvar att dela med oss av den kompetensen vidare.

Vad händer om utvecklingen fortsätter och det blir ännu svårare att få tag i ideella krafter?

– Det är en svår fråga. Vår produkt är ju gratis för besökarna. För kommersiella aktörer kommer det troligtvis resultera i dyrare biljettpriser. Hur tar marknaden emot det? Finns det underlag för det? Blir evenemang en premiumprodukt? Vi såg ju ett kunskapsstapp på konsultsidan efter pandemin, men det är kanske inte bara konsulterna som blir dyrare framåt. Kanske kommer det bli dyrare att ha ideella krafter också. Vi står lite i en utmaning framåt i evenemangsbranschen med dessa frågor.

Åhus Beach Lotta Gall, vd Åhus Beach

Berätta om er verksamhet!

– Vår röda linje är barn och ungdomars rörelseglädje. Många slutar att spela handboll och fotboll i ungdomsåren och då vill vi bidra till att fånga upp dem. Vi är en mötesplats för handbolls- och fotbollssverige. Vår vision att vara en unik plats för sport. Vi håller till på stranden i Åhus, på en yta som är 40 000 kvadratmeter. Just att det är på en plats, på ett enda ställe är unikt. Under ett år har vi tre stora evenemang: Åhus Beachfotboll Festival, Åhus Beachhandboll Festival och Åhus Beach E-sport Festival, som vi startade 2022.

– Vi är Europas största beach-handbollsturnering och samlar under tio dagar ungefär 120 handbollsöreningar. Åhus Beachfotboll Festival samlar runt 80 fotbollsöreningar under åtta dagar. Totalt spelas cirka 10 000 matcher.

Ni startade 1997 med en bana i småbåtshamnen i Åhus. Hur har festivalerna växt sedan dess?

– Vi har växt hela tiden, men under pandemin tappade vi 30 procent av lagen. Vi tror att det kommer att ta runt två år att få tillbaka dem. Vad gäller handbollen är det ganska fullt med många lag, men det finns en otrolig tillväxtpotential för fotbollen. Så ja, vi kan växa mer.

Hur ser kopplingen till föreningslivet ut?

– Hela Åhus Beach är skapat ur handbollsöreningen Åhus handboll och vi har alltid jobbat tillsammans. De första tio åren var Åhus Beach en del av Åhus handboll. 2007 såg vi att det inte längre gick att vara en ideell förening och då skapades Åhus Beach Handboll Festival, som nu heter Åhus Beach AB. Då ägde Åhus handboll fortfarande en del av aktierna, men nu äger familjen 100 procent.

– Eftersom det är sprunget ur föreningslivet, så är Åhus handboll väldigt förknippat med oss. Åhus handboll är en stor del av framgångarna – utan föreningslivet hade inte det här kunnat fortleva. Vi har ett fantastiskt engagemang hos många föräldrar och ungdomar som gör arbetsinsatser hos oss.

Hur många volontärer använder ni?

– Ungefär 300-400 på handbollen och 100 på fotbollen. Det är ju mestadels föräldrar. Regler är att om man har barn i en klubb så ska den vuxne ta pass. Ett barn är lika med två pass. Ett pass är mellan fem och sex timmar långt, men har man många barn får man rabatt på passen. Vi jobbar med vuxna, det vill säga att man ska vara över 18 år. Om man är över 16 kan man få utföra vissa arbetsuppgifter, men är man under 18 måste man ha en målsman med sig.

Vad gör volontärerna?

– Vi börjar ju med en tom strand som ska fyllas med tält och banor och som sedan ska drivas. Det tar några dagar att bygga hela området. Sedan håller vi på i 6 veckor. Här använder vi föreningsinsatser som punktinsatser för att bygga och riva området.

– Exempel på arbetsuppgifter är att sätta upp allt staket runt området, att bära mål eller bära flaggstänger. Huvuddelen av föreningsinsatserna är under evenemangen. Här har vi tio olika uppgifter, men huvuduppgiften är att vara områdesvärd. Det är väldigt många människor och det betyder också att det blir många soptunnor att tömma och byta sopsäckar på, men också en hel del annat att hålla ordning och reda på. Det är mycket skräp som behöver plockas och det behövs många vakter. Här är mycket cyklar som det behövs hålla ordning på, men man kan också stå och vakta portar eller vip-ingångar. Eller jobba på parkeringsplatser med bilar. Under beachfotbollen har vi föreningar som matchfunktionärer, men på handbollen har vi ungdomar som sköter det. Och de får betalt.

Ja, hur fungerar betalningen?

– Vi ersätter inte den enskilda personen, men har en modell där varje arbetad timme ger en summa tillbaka till föreningen som volontären representerar. 2022 hade vi ca 5 000 föreningstimmar och ersatte de föreningar som jobbade hos oss med cirka 650 000 kronor. 2022 hade vi bara en (1) volontär i den bemärkelsen att personen inte fick någon ekonomisk ersättning utan enbart mat och kläder. Tänk om vi hade haft 30 sådana. Det hade varit väldigt intressant. Men det har vi inte hittat.

Varför ställer volontärerna upp? Vad är deras drivkrafter?

– De gör det för sina barn. För att barnen ska få spela sin sport. Sedan när de väl kommer till Åhus, så tycker de alltid att det är väldigt trevligt. De får vänner för livet och de får en bra kultur i föreningen. Men barnen är helt klart i centrum – när de blivit äldre och har slutat att spela kommer föräldrarna inte hit längre.

Hur hittar ni volontärer?

– En fråga för oss är hur vi ska göra framåt när vi bygger och river. Pandemin innebar att vi hade två år utan evenemang. Då märkte vi tydligt att den kontinuerliga kunskapen försvann. Ungdomarna som kunde sakerna hade blivit äldre och slutat, så man stod nästan på ruta noll. Då är det ju så klart positivt att jobba med föreningar, eftersom kunskapen finns hos föräldrarna.

– Vi kollar nu lite på om vi kan sälja ut bygg och riv. Vi tittar också om vi kan göra allmänna förfrågningar till föreningar att de kan komma och jobba hos oss och då få pengar. Men det måste vara lokala föreningar. En förening från Alingsås har ju svårt att komma hit och jobba.

Har det blivit svårare att få tag på volontärer?

– Det är ett växande bekymmer för föreningarna att få föräldrarna att vilja ställa upp. Många föräldrar har dessutom barn i både handbolls- och fotbollslag. Ska man då göra pass för alla så blir det väldigt många.

– Sedan finns det en trend som jag ser öka och det är att många föräldrar vill köpa sig loss från arbetsuppgifterna. Och det är lite intressant. Idag tänker allt fler så här: jag har inte tid – kan jag köpa mig fri och låta någon annan göra det? Vi ser den här inställningen från framförallt 80- och 90-talister. Och då kan man undra vad som händer med den gamla föreningsmentaliteten. Håller den på att dö ut? När jag pratar med föreningar hör jag att de har svårt att engagera föräldrar. Nu är vi en del av DNA:t i Åhus, så vi har lite tur, men bara man tar sig till Kristianstad så är det mycket svårare för dem att få hit föräldrarna. Vi märker också att trenden är större bland utlandsfödda. Jag tror att det handlar om att de familjerna inte har vanan av samma föreningskultur som vi har i Sverige.

Spelar summan ni betalar till föreningarna någon roll?

– Ja, jag tror att pengarna är betydelsefulla för föreningarna. Vi går kanske mot att man behöver betala mer för att få folk att jobba. Då förstår föräldrarna tydligare att det arbetet betyder något och då kan de tänka sig att jobba. Men samtidigt kan vi inte betala för mycket, för då kan vi ju lika gärna anställa folk. Det hade varit intressant att veta hur andra jobbar med volontärföreningar. Hur betalar man?

Om det finns generationsskillnader i synen på volontärsarbete – vad beror det på tror du?

– Jag tror att vi har haft det väldigt bra i Sverige under många år. Folk har förverkligat sig själv så mycket. Man har inte behövt ta hand om varandra på det sättet som om det hade varit krig eller fattigdom. Se bara på hur det är i Ukraina eller för den delen vad som hände under pandemin. Då samlades man med ett gemensamt syfte, man behövde hjälpa varandra och då fick egot ge vika för teamet. Jag hoppas att det kan ha varit en positiv effekt av pandemin, att man inte bara alltid tänker på sig själv. Men ungdomar är så uppfyllda av att förverkliga sig själv – och sedan när de bildar familj så ska de plötsligt jobba ideellt. Då krockar det. Men egentligen ligger det här nog på föräldrarna. Det är vi som har curlat för mycket med våra barn.

Hur mycket professionell kunskap finns hos era volontärer?

– Det de gör är ganska enkla saker, men har man inte varit med tidigare är det ändå svårt. Vi har inte behövt skriva ner kunskapen, för den har funnits hos folk. Men säg att man ska tömma en soptunna. Det är ju en lätt sak. Men hur gör man när det är fullt med folk på områden och massa fiskmåsar som sitter på taken på tälten och bara väntar? Efter två år med pandemi visste folk inte längre att fiskmåsar är ett ständigt problem. Vi upptäckte att vi bara var runt fem till sex personer som hade kunskap om allting – och det var ju väldigt få. Det blev väldigt påfrestande. Det här märktes mer ju längre in i evenemanget vi kom: ”Herregud jag måste ju berätta allt!”. Det blev mycket dubbelarbete och mycket som föll mellan stolarna. Men vi lyckades ändå prestera två väldigt bra evenemang, eftersom alla var extremt taggade att det skulle bli evenemang igen. Engagemanget var så stort att det överbryggade kunskapsdriften. Men det var lite som att skapa ett nytt företag. Man inser hur viktigt det är med kontinuiteten och kunskapen, att man hittar samarbeten där föreningar kommer tillbaka år efter år.

Vad är utmaningen för er vad gäller volontärer framåt?

– Det är om det kommer att vara okej för oss att ha volontärer i framtiden. Är det okej att vi jobbar med föreningar och inte betalar sociala avgifter? Vi får exempelvis inte lov att gå med i Visita som bolag. Det hade varit bra för oss, för då hade vi kunnat använda deras avtal. Men de vill inte ha oss som medlemmar eftersom de är rädda för att facket säger att man inte får lov att jobba så. Då blir man mörkrädd, för vi är så beroende av föreningar för att kunna göra evenemang. Den diskussionen kan oroa mig, att Skatteverket ska få för sig att sätta tänderna i den här sortens verksamhet. För det här är grunden för hela föreningslivet i Sverige. Sedan har den diskussionen inte kommit än – men om jag tänker framåt kan det oroa mig att den kanske gör det.

Vad hade blivit resultatet då?

– Det hade blivit väldigt dyrt. Priserna hade gått upp jättemycket på evenemangen – och då hade kanske inte föreningarna haft råd att komma hit.

Vem hade kunnat lösa utmaningarna ni står inför? Och vad behövs göras?

– På ett sätt har hela föreningslivet i Sverige redan utmanats i grunden. 2018 infördes en ny lagstiftning om resegarantier. Om man jobbar med evenemang jobbar man ofta också med boende. Nu har man ålagt Gothia Cup, Partille Cup och andra evenemang att de måste betala resegarantier till Kammarkollegiet. Det här har ju gällt vanliga bolag innan, det vill säga om du bokar en resa och sedan går i konkurs, så ska det finnas pengar som täcker exempelvis hemresan för resenären. Men det är ju oturligt att föreningslivet blandats in. Om man åker på en cup och bor i en skolsal eller någonting och du som arrangör har en samlad intäkt av boenden, ska den summan in till Kammarkollegiet som sedan betalar ut om det blir konkurs. Vi hade till exempel alla nära boenden i Kristianstad och Åhus på vår hemsida tidigare. Men då krävdes det att vi skulle betala in pengar även för bokningarna på de hotellen. Det var ju helt orimligt. Nu har vi fått ta bort allt det från sajten.

– De stora utmaningarna handlar om sådana saker: lagstiftningar, skattekalkyler och kommuners agerande. Kommuner sätter krav och press på evenemang, och det är viktigt att ha en bra dialog med kommunerna. Jag tror att evenemangsbranschen i Sverige och i Skåne har mycket som talar för sig framåt. Många människor vill uppleva saker inom Sverige, inte minst eftersom det känns mer tryggt nu som världen ser ut. Men då måste alla lira tillsammans.

Nordea Open Lotta Olmarker Dahlberg, projektledare

Berätta om er verksamhet!

– Nordea Open är ett tvåveckorsevenemang med internationell status. Vi har en damvecka och en herrvecka. Det kommer runt 60 000 besökare under de två tennisveckorna. Vi har två tävlingsbanor och i början av veckan har vi en tredje extrabana. Under en vecka spelas runt 50 matcher. Vi har 4 200 sittplatser och kan sedan sälja upp till 1 000 områdesbiljetter. Men när vi har sålt 5 500 biljetter så är det fullt.

– Tävlingen betyder mycket för hela Båstad, se bara på hotellens verksamheter. Men den betyder också mycket för våra volontärer som kommer tillbaka år efter år och som hittar en plats i samhället och kan få känna en gemenskap som kan inte alla har möjlighet till. De är med i vår familj, som vi kallar det. Veckorna skapar ett stort intresse för tennisen och föder drömmar för både stora och små. Bollkallarna får ju vara väldigt nära spelarna och det är en jätteupplevelse för dem. Sedan är det viktigt för svenska spelare att de får spela på hemmaplan.

– Vi på Arena Båstad har totalentreprenaden. Vi ser till att det kommer spelare, vi har all kontakt med partners, rekryterar funktionärer och bygger upp allt. Vårt team består av fem personer som jobbar året runt. Mitt ansvar är att rekrytera en organisation, alla funktionärer, sidoevenemang, boende till spelare och partners samt vårt hållbarhetsarbete. Vi har en grupp på runt 20 personer som får betalt. De börjar jobba före tävlingen och tar sedan över olika ansvarsfunktioner. De leder sedan varsin grupp.

Hur använder ni volontärer?

– Vi har 450 volontärer. Vi har bland annat chaufförer, folk som hjälper till i spelarloungen med att svara på frågor, hjälpa spelare, se till att det finns kaffe, fika och tv-spel och sköta uppehållsrummet för spelarna. Sedan har vi entré- och läktarvärdar, samt arenavärdar som står på lite mer utsatta positioner, där det behövs lite mer pondus för att vakta. Vi har volontärer i funktionärsserveringen, där vi serverar mat till alla under veckorna. Vi har banservice och banledning – de som är på banan och ser till att spelarna kommer på plats till match. Ett gäng ser till att det finns handdukar, vatten och bananer och sedan har vi bollkallarna och linjedomarna – men de sista får ett litet arvode.

– Vi har också sekretariatet. Och en som hjälper tävlingsledningen, en som sitter i informationen och hjälper publiken med borttappade saker eller liknande, och så har vi serviceassistenter som går runt och håller snyggt på arenan. Vi har ett städbolag som tar det stora, men några volontärer går löpande och kollar att toaletterna är fina. Sedan har vi ett kidsområde, där några tar hand om publikbarnen med minitennis och aktiviteter och så har vi courtesy och ackreditering till våra partners. Sedan har vi pressavdelningen också, som hjälper till med urklipp och hemsidan. Vissa av våra volontärer jobbar båda veckorna, andra bara enstaka dagar.

Hur hittar ni volontärer?

– Vi har många som varit med i många år, men vi har också ett personaldatasystem. Efter jul skickar jag ut ett meddelande och berättar att det snart är dags att söka till årets tävling. Då har vi alltså redan en databas med massa namn som vi jobbat upp under året. Sedan har vi en Facebook-grupp och andra sociala medier. Jag sitter med i ledningsgruppen för Akademi Båstad och där jobbar vi med LIA-personal. Vi får ungefär fem studenter som gör sin praktik under tennisveckorna. Sedan pratar vi med pensionärsföreningar i Båstad och går ut lite på skolor.

Hur många vill vara med?

– Vi fyller platserna. Vi har några reserver, men inte så många.

Har det blivit svårare att få tag på volontärer?

– Jag har jobbat med detta sedan 2006. Jag ser framförallt att gruppen med 16-20-åringar är mer måna om att få betalt än vad de var tidigare. Nu kräver många lite mer. Men samtidigt har vi fått lite fler äldre. Bollkallar är aldrig några problem, där har vi alltid för många. De kan vara från 11 år upp till 15 år. Sedan vill man ju så klart hålla kvar dem och försöka hitta andra funktioner till dem när de fyllt 15 år.

Beskriv förändringen du sett bland de unga.

– Jag tycker man märker det generellt på ungdomar, det här ”vad får jag för det?” Ingen gör något gratis. Så ja, det är svårare. När jag själv växte upp såg man det som en erfarenhet och som något kul att vara med på. Man såg inte efter pengarna. Den här generationen är mycket mer ”här och nu” och tänker inte på att det kan ge något i framtiden. Det är mycket fokus på pengar. Det är så samhället är – det är lite tuffare nu. Och då förstår man att de vill ha sommarjobb och få betalt. Sedan är det klyftor också – alla ungdomar behöver ju inte jobba. Men jag ser förändringen generellt i den här generationen.

Varför vill de vara volontärer? Vad lockar dem? Vad är deras drivkrafter?

– Jag tror att det handlar om att ta väl hand om dem. Man får ha respekt för att de är hos oss utan få betalt. Det är viktigt att man inte utnyttjar dem, att inte sätta dem på pass åtta timmar om dagen. Vi har maxgräns på fem timmar. De ska hinna titta på tennis och vara med på aktiviteter. Vi har lyxfrukost, volleybollturnering, tennisturnering, vinprovning för de äldre, prova på sup och taco-kväll med quiz. Sedan har vissa gruppleddare aktiviteter bara för sin grupp. Sådan saker är superviktiga. Precis som att de får bra mat – frukost, lunch och fika – och att de får kläder och tennisbiljetter som de kan dela ut. Plus att de själva får titta på så mycket tennis de vill när de är lediga. Alla får alltid gå in på matcherna om det är ledigt och sittplatser om det finns.

Ni tar hand om dem väldigt medvetet, låter det som.

– Ja, absolut. Vi har en grupp som bara jobbar med att göra aktiviteter under veckorna. Ju bättre volontärerna lär känna varandra, desto lättare är det att få tillbaka dem nästa år.

Vilken merit skulle du säga att de får?

– Dels är det ju en förberedelse inför arbetslivet. Man ska passa tider, kunna ta order och ha ett visst uppförande. Vi pratar mycket om bemötande och försöker lära ut det på ett bra sätt. Man lär sig det här med hjälpsamhet – att jobba i en grupp, att alla är olika men alltid jobbar bra tillsammans. De som är äldre och som jobbar i courtesy med partners har fått språngbräda ut där de får ett bra kontaktnät och kanske jobb. Man får bra kontakt på alla håll. Jobba under stress får man lära sig. Det är väldigt mycket man får med sig.

Får de betalt på något sätt?

– De får aktiviteter, mat, tennis och kläder. De får byxor, två pikétröjor, en långärmad tröja, en vattenflaska och en keps.

Hur svårt är det att se till att arbetsuppgifterna är meningsfulla?

– Att stå i en spelargång där publiken går upp, känns kanske inte alltid jättemeningsfullt. Man står i en trappuppgång och ser inte så mycket annat. Samtidigt får man prata med massa människor, eller kanske hjälpa till att lösa ett problem. När vi har våra stora möten betonar vi att alla är lika mycket värda och lika viktiga för helheten. Och när vi gör vårt schema ser vi till att läktarvärdarna alltid cirkulerar under sitt pass. Man står en timme på ett ställe och sedan flyttas man så att det händer någonting.

Kommer många tillbaka till er?

– I en grupp på 20 personer har nog två tredjedelar varit med innan. Vi hade ett års uppehåll under pandemin, men många kom tillbaka även efter det.

Vad är utmaningen för er vad gäller volontärer framåt?

– Tävlingen har 75 årsjubileum 2023 och den är så väl rotad. Vi ser inte några sådana utmaningar än så länge.

Varför är det så bra, tror du?

– Det är nog för att det är ett stort event, men att vi ändå har en familjär känsla. Många känner varandra. Vi har själva varit med länge och känner många. Sedan blir folk sedda, vi tar hand om dem, ser till att de har det bra och är måna om dem.

Vi stannar alltid till och pratar med dem. Alla från organisationen ser dem och behandlar dem bra. Vi har morgonmöten med hela organisationen och peppar dem och sedan peppar i sin tur alla gruppleddare sina volontärer och motiverar dem. Vi jobbar mycket med motivationsbiten. Vi skickar alltid ut arbetsintyg när man varit volontär hos oss, så att man får ett snyggt intyg inför kommande arbetsliv.

Det här att ni jobbar så mycket med motivationen och peppandet – kommer det från idrotten, tror du?

– Alla vi som jobbar här är ju också med i föreningar. Men sedan mår vi fem som jobbar med detta också väldigt bra och har kul tillsammans. Vi tar hand om varandra och tar hand om oss själva – och om vi mår bra är det mycket lättare att dela med sig.

Hur kommunicerar ni med era volontärer?

– Vi har ett funktionärssystem som jag inte skulle klara mig utan. Det gör det lätt att hålla kontakten med funktionärerna och att göra utskick.

Vi har löpande kontakt med funktionärerna och bygger relationer genom systemet. Det är viktigt att få med dem tidigt och att hela tiden peppa dem.

– Det är väldigt lätt att kommunicera genom det här verktyget, som heter Qufus. Under veckan har vi en chattfunktion. Det hjälper mycket i arbetet. När turneringen sedan är över kan vi snabbt tacka dem och skicka ut intyg. Det är ett ganska nytt system – vi har haft det i två år – och jag är med och utvecklar det hela tiden. Till nästa år ska vi ha med utvärdering i det. Utvärdering är också superviktigt, för då kan vi bli bättre.

Vad hade hänt om ni inte hade fått tag i volontärer?

– Det hade ställt till det. Det är klart att det inte ligger inom budget att betala eller anställa. Då hade man fått dra in på något annat.

Mejeriet Ivy Ofori, volontärsvarig

Berätta om er verksamhet!

– Vi är ett kulturhus med fokus på livemusik. Vi är en ideell förening och icke vinstdrivande som funnits sedan 1987. Här finns musikskola, replokaler och en volontärverksamhet som vi haft sedan början. Utan dem hade vi inte kunnat göra det vi gör.

Under 2022 har vi hittills haft cirka 50 professionella konserter. Utöver det arrangeras standupklubbar och jazzkonserter och sedan har vi externa arrangörer som kommer in och gör program hos oss. Vi har mellan 20 och 40 externa arrangemang varje år.

Hur använder ni volontärer?

– De jobbar på våra evenemang, med service i kassan och som publikvärdar. Men de arbetar också med marknadsföring, som att hänga affischer eller stå på Hälsningsgillet i Lund. De saker som vi annars hade anlitat någon annan att göra, som att affischera eller att dela ut flyers, brukar vi avlöna med en peng. När det arrangeras nattklubbar tar vi också in personal och då har vi arvoderade pass i garderoben och kassan.

– Vi brukar åka med 30 volontärer till Roskildefestivalen. Vi har ett avtal med dem att vi bemannar vissa uppgifter. Vi utbildar dem, sätter scheman och fixar armband och ackreditering. Det gör vi mest för att det är så roligt. Många från Mejeriet har vuxit upp med Roskilde, men de yngre har kanske inte varit på festival, så vi känner att vi vill ta med dem dit. Roskilde delar många av våra värderingar också, så vi känner att det är en bra grej.

Hur många volontärer använder ni?

– Vi har runt 20 som är återkommande, men på vår lista har vi 60-70 personer. Det har inte kommit tillbaka helt hundra procent som det var innan pandemin. Många är ganska passiva, så vi rekryterar löpande.

Får de någonting annat än pengar?

– Ja, de får förmåner och förturer och rabatt på musikskolan och om man handlar i baren eller köper lunch. De får också utbildningar i hjärt- och lungräddning och möjlighet att testa på olika positioner, som att till exempel vara platsansvarig. De kan få skugga den personen en dag eller om de är teknikintresserade kan de få sitta med ljudteknikern under en konsert. Och om det inte är fullt kan man få komma på konserterna gratis när man inte jobbar.

Hur gamla är de?

– De yngsta är 15. Men de flesta är mellan 17 och 25. Men vi har även 50-plus och några som är däremellan: runt 30 till 40 år. Det har att göra med de olika musikstilarna vi har. Men vissa jobbar både hos oss med rock- och popkonserter och med en annan förening som bara anordnar jazzkonserter.

Hur länge stannar de?

– Det har förändrats efter pandemin, Innan pandemin stannade de i minst ett eller två år. Många som jobbar på Mejeriet idag är före detta volontärer. Men under pandemin var det svårt att hålla kvar dem för vi hade inget att erbjuda och vi kunde heller inte rekrytera nästa generation. Innan har det varit naturligt att volontärerna tagit in syskon eller kompisar, men nu har vi fått börja om från början och förklara allt, för några visste inte vad det betydde att jobba som volontär, att man inte fick betalt i pengar. Nu känns det som att de flesta är här en termin, sedan är det svårt att lyckas motivera dem att fortsätta.

Varför är de volontärer? Vad lockar dem? Vad är deras drivkrafter?

– När jag frågar på intervjuerna, så säger många: ”Min kompis jobbar på Mejeriet”. Antingen har de blivit rekommenderade att börja volontära eller har de varit på konsert här och sett andra som jobbar och undrat hur någon kan stå i garderoben som inte ens är 18. Då kan de klicka sig in till volontärsidan och fylla i ett formulär.

– Men generellt handlar det om folk som är intresserade av musik eller känner någon som jobbar här. Ibland har vi haft annonser på Facebook när vi känt att vi behövt en ny ”kull” eller när vi har behövt många. Men då blir det mer riktat mot folk som pluggar evenemang. Så man kan säga att vi antingen har volontärer som är väldigt musikintresserade eller som är evenemangsintresserade. Men ibland letar de bara efter ett sammanhang. De kanske har flyttat hit och har inte hitta så många vänner ännu.

Vilken merit skulle du säga att de får?

– Vi vill gärna att de förstår att de är en del av huset och att de i princip kan lära sig allt vi gör. Vi vill börja jobba med mer mentorskap, där de lär sig hur man bokar band eller gör en budget eller liknande. Och att de får intyg att man har jobbat här. Men det är inte alltid lätt att få ut exakt varför de är hos oss.

Hur mycket professionell kunskap finns hos era volontärer?

– De yngre har inte så mycket erfarenhet. Det tar tid att lära ut allt om evenemangssäkerhet och brand och så vidare. De lär sig begrepp och sammanhang och hur de ska uppföra sig under soundchecks och annat – förhållningsreg-

ler. Vikten av att vara serviceminded, att man inte kan stå med sin telefon i handen hela tiden. När man tar in unga måste man lära upp dem om sådant. Men de har samtidigt bättre koll på publiken än vad vi har som jobbar på kontoret. Gästerna pratar generellt mer med folk som står garderoben än de som står i baren, där det ofta är stressigare. Så de ser saker vi inte ser.

Ser ni generationskillnader i attityder hos volontärerna vad gäller synen på arbetet?

– Ja. De yngre förväntar sig något tillbaka. Den här lojaliteten – att om man har sagt att man ska jobba så kommer man också – den har blivit slarvigare. Det händer att folk bara inte dyker upp. De mailar kanske och säger ”jag har blivit sjuk” eller ”jag har en tenta imorgon”. Man måste vara mycket tydligare med att du måste ta ditt ansvar. Det känns lite som att det måste hända flashiga eller roliga grejer för att de ska ställa upp. Vi måste nog värva dem på annat sätt framåt. Nu är det ju mer ”vad har ni att ge mig för att jag ska volontära”. Så var det inte innan.

– Jag märkte det här tydligt under pandemin, men det har nog varit så innan också. Men då kändes det som att man fick rekrytera på nytt för att få ihop en grupp – och sedan faller den isär igen väldigt snabbt. Vi har många krav på oss numera också. ”Får vi ingen mat?” De kan vilja ha middag innan de jobbar ett fyra timmars volontärpass. Frukt och snacks har alltid funnits, men samtidigt har vi sagt att du ska ha ätit innan du har kvällspass. Nu har det blivit lite så att det är något konstigt om man inte får mat. Det finns andra förändringar också. Innan satt man alltid kvar i en runda och snackade och hade det mysigt efter konserterna, men nu springer folk direkt till bussen. Så snart man är klar så går man. Intresset är inte där längre. Jag vet inte om det är det här med sociala medier, att alla bara stirrar i sina telefoner eller om sådant helt enkelt inte är viktigt längre.

Vad tror du själv förändringen bero på?

– Att de växer upp i ett samhälle där allt finns tillgängligt hela tiden och där man kan ha skärm med sig hela tiden. De kan till och med prata med sin klocka. Allt finns och de blir serverat allt väldigt lättuggat, nästan förtuggat.

Vad tror du händer framåt?

– Det här betyder att vi måste anpassa oss lite – men samtidigt också se vad som är rimligt. Vi vill ha kvar volontärer. Vi pratar om att ta fram ett certifikat som de kan få i handen. Kanske låta dem organisera sig själva lite mer. Att hitta en volontär som är super-volontär och jobbar övergripande. Det skulle kunna hjälpa de andra bättre. Den personen hade kunnat hålla de roliga sakerna med gruppen, men också se till att de får hålla i budget, vara ansvariga för att rekrytera kompisar eller kanske starta egna föreningar eller klubbar. Jag tror att vi måste ta in dem mycket mer i verksamheten.

Vad är utmaningen för er vad gäller volontärer framåt?

– Att fortsätta motivera dem. Alla som jobbar på kontoret är runt 40 eller äldre och vi vet inte riktigt längre hur vi bästa ska kommunicera med våra volontärer. Är det fortfarande via Facebook? Vi är inte 20 längre, så att den typen av utmaningar ligger mer hos oss än i själva volontärverksamheten. Vi måste hitta smidigare sätt att kommunicera med dem. Just nu funkar det bra, men det känns som att det håller på att förändras.

Rögle BK Robin Westerling, arenaservicechef

Berätta om er verksamhet!

– Vi driver ju en ishockeyklubb, trots namnet. Vi har precis genomfört en stor ombyggnad av vår arena. Innan hade vi en arena med kapacitet för 5 050 personer. I mars öppnade vi en fjärde våning och har nu plats för 6 310 personer. Plan 4 (Loftet) är framförallt en nöjesvåning med stort fokus på mat & dryckesupplevelser. Vi utökade med ca 600 sittande matplatser.

Under en match serverar vi runt 2 000 matgäster. Innan vi byggde om kunde det vara svårt att få biljetter och det var fullt tryck både på restaurangen och arenan. Vi hade en beläggning på 97 procent. Nu snittar vi på 5 800 åskådare, hittills in i säsongen. Vi har fyra restauranger och flertalet barer och kiosker. Vi har uppemot 300 personer som arbetar under en matchdag. Till det kommer alla som jobbar ideellt.

Hur många matcher är det på ett år?

– Vi spelar 26 grundseriematcher i SHL, plus träningsmatcher. Vi är regerande europamästare i år (2022) och är kvalificerade till CHL, så där tillkommer det

3 gruppsspelsmatcher samt ett eventuellt slutspel. Kvalificerar vi oss dessutom till slutspel i SHL kan det tillkomma uppemot 14 hemmamatcher i slutspelet. Så under ett år blir det allt från 26 till en bit över 40 matcher.

Hur använder ni volontärer?

– Främst som publikvärdar. De har koll på inpasseringen, kontroll av biljetter och står vid inläpp och på olika positioner i arenan, som trappuppgångar och foajéer ut mot läktaren. Sedan har vi delvis volontärbete också i form av föräldrar som ställer upp för sina lag och säljer 50/50-lotter vid matcher.

Hur många volontärer använder ni?

– Vi har minst 22 publikvärdar per match. De jobbar helt ideellt, men får mat & dryck samt en hockeyupplevelse. Vi har runt 60 volontärer i vårt system.

Hur kommunicerar ni med dem?

– Det är nog främst via en whats-app-grupp eller en Facebookgrupp.

Hur hittar ni volontärer?

Enkom via vår hemsida och SoMe. Och de som varit volontärer sprider det dessutom vidare i sina nätverk.

Vilka är volontärer hos er?

– Det är ganska hög snittålder generellt. Jag skulle gissa att den ligger på över 50 år. Många har varit med i flera år. Vi har en ganska liten återväxt.

Har det blivit svårare att få tag på volontärer?

– Vi behöver fler i och med påbyggnad av fjärde våningen. Men det funkar hyfsat bra med rekryteringen. Vi har inte gjort någon kraftansträngning. Men vi har hört signaler att många andra klubbar har börjat att avlöna sina volontärer.

Varför gör de det?

– Jag antar att de har haft utmaningar att få till återväxten. En avlöning gör också att du kan kräva mer av de som är på plats.

Varför vill folk vara volontärer hos er?

– I de flesta fall är det för att de har ett hjärta för klubben. Det är nog det främsta incitamentet samt gemenskapen.

Hur mycket professionell kunskap finns hos era volontärer?

– Det finns sådan så klart. Men vi har två avlönade personer som har ansvarspositioner gentemot volontärerna. De tar extra ansvar som arbetsledare och sitter inne med mer kunskap.

Ser ni generationsskillnader i attityder hos volontärerna vad gäller synen på arbetet?

– Det tror jag definitivt finns. Sedan kan jag samtidigt känna mig lite frågande till det, för det är en klassisk sak att säga. Jag vet egentligen inte om det är en ny trend eller om det generellt är något som gäller för unga människor, oavsett generation.

Vad är utmaningen för er vad gäller volontärer framåt?

– Det är givetvis återväxten. Det är en åldrande generation som står för majoriteten av våra publikvärdssysslor. Så det är klart att det hade varit en stor utmaning att nyrekrytera alla på en gång. Så, ja... Det blir spännande år framöver.

Hur länge stannar de kvar?

– Majoriteten har varit här minst i fem år.

Vad hade hänt om ni hade blivit av med alla volontärer?

– Det är klart att det skulle bli visst kunskapsstapp, men samtidigt är det relativt basala uppgifter som vi kräver av våra publikvärdar. Om vi inte hade fått tag i nya så hade vi så klart fått avlöna folk. Det är klart att det blir pengar av det, men i det stora hela så hade det inte drabbat oss så jättemycket. Det är klart att alla intäkter och kostnader är viktiga men jag tror inte att publikpriset hade behövt gå upp.

Falsterbo Horse Show Elisabeth von Schrowe, event director Falsterbo Horse Show.

Berätta om er verksamhet!

– Den är vida känd i ridsportvärlden. Det är ett av Sveriges största idrottsevenemang. Falsterbo är mer känt i internationella ridsportvärlden än det är i Sverige generellt, men vårt fokus är att det förutom tävlingarna också ska vara en mötesplats.

Det som skiljer oss från andra hästtävlingar – de stora är i Falsterbo, Göteborg och Stockholm – är att vi ligger mitt i sommaren och semestern, vilket gör att vi når massa andra människor som inte bara är intresserade av ridsport.

Vi går årligen över nio dagar och två helger. Vi har över 60 000 besökare som betalar samt en mässa med 230 utställare.

Hur använder ni volontärer?

– Vi använder oss av volontärer i väldigt stor utsträckning. Vi har mellan 600 och 700 volontärer under evenemanget.

Vad gör de?

– Allt från att vara på uppställningen till ankomstsekretariat, parkering, biljettkassor, banpersonal och vip-värdinnor. Den största bulken är entré- och läktarvakter.

Hur mycket jobbar de?

– En vanlig funktionär jobbar i snitt tre till fyra dagar.

Hur hittar ni volontärer?

– De söker sig till oss. Många funktionärer kommer tillbaka år från år. Många har varit med längre än jag som varit med i 16 år. Här finns folk som varit med i 20, 30 och 40 år. Det är en del av deras semester att vara här.

Vad är det för folk?

– Den äldsta är säkert över 70 år och de yngsta 15 till 16 år. Generellt är de flesta nog mellan 18 och 30 år. Ofta är det barns stora dröm att bli funktionärer hos oss. Men de yngsta vi tar in är som sagt 15 till 16 år. De söker hit och efterhand som någon hoppar av, tar vi in nya.

Vad är det som driver dem?

– Det är hästarna, sporten. Det är absolut det som är dragplåstret. Det skapas också en gemenskap som gör att de kommer tillbaka år efter år. För oss är det viktigt att de som är hos oss tycker att det är roligt. Det är viktigt att inte köra slut på dem, att de inte jobbar nio dagar i sträck, utan att det finns utrymme att också kunna gå på tävlingen och uppleva evenemanget när de inte jobbar.

Vilken merit skulle du säga att de får?

– Det är lite beroende av vad de gör, men de får med sig det här att lära sig att träffas och prata med alla typer av människor. Jag tror att det är nyttigt rent socialt. Teambuilding är viktigt – att kunna jobba och komma överens med andra funktionärer. Det är många som får nya vänner.

Får de betalt på något sätt?

– Funktionärerna är inte avlönade med pengar. De får bo på vår camping och vi ger dem mat när det jobbar. En av viktigaste sakerna är de kläder de får. Vi tar fram ett nytt kit varje år med Falsterbo Horse Show-kläder. De får en pikétröja, en långärmad tröja och en keps.

Hur mycket professionell kunskap finns hos era volontärer?

– Basen i vår organisation är huvudfunktionärerna, som är avlönade. Vi är en stab på 40 personer under evenemanget som var och en är ansvarig för ett område och som i sin tur ansvarar för funktionärerna.

Ser ni generationskillnader i attityder hos volontärerna vad gäller synen på arbetet?

– Vi har inte märkt av det.

Vad beror det på att ni inte märkt av det?

– Det är en speciell miljö. Det är nog likadant för alla stora internationella arrangemang, att man har lättare att hitta funktionärer. Vi har ännu inga problem med att hitta volontärer.

Big Slap, Ali Eftekhari

Berätta om er verksamhet!

– Vi är en tvådagars festival i centrala Malmö som hade 55 000 gäster förra sommaren. En dag är liveinriktad och den andra dagen är elektronisk musik. Vi startade för tio år sedan, 2013 och tar plats i Nyhamnen i Malmö. Big Slap arrangeras av All Thing Live, som jag driver.

Hur använder ni volontärer?

– Vi tar inte in volontärer direkt, utan jobbar med föreningsfolk. Vi kontaktar föreningar som kommer dit och jobbar med lättare uppgifter. Sedan betalar vi pengar till föreningarna, utifrån hur mycket de har jobbat. De får betalt per timme. Vi är runt 1 000 personer som jobbar under en dag och av dessa är kanske 80 från föreningarna.

Vad är det för sorts jobb de gör?

– Vi tar in extra bemanning vill staket och entré. De håller koll och ser till så att ingen plankar. I så fall kan de tillkalla vakter. De kan sätta på entréband på besökarna eller plocka pant. Sådana saker.

Vilka föreningar jobbar ni med?

– Uteslutande fotbolls och handbollsföreningar.

Finns det några svårigheter?

– Ja, det kan vara svårt att ha föreningsfolk. Det är rätt klyddigt med föreningar. Föreningen är ju uppdragsgivaren och vi blir någon form av arbetsplats. Ibland kommer det vissa föreningar som inte blivit instruerade bra nog. Där de som jobbar upplever att de jobbar gratis, trots att föreningarna ju får betalt.

– Vissa föreningar skickar med en ansvarig som är på plats, men andra skickar bara folk. Det är väldigt olika och det är svårt för oss att instruera alla på

plats. Sedan tycker vissa att det inte är så jättekul att vara på plats i fem timmar och kanske bara lämnar sin plats. Man kan ju inte ställa samma krav på dem som någon som får betalt, så ibland hade det varit bättre att helt enkelt ta in folk som får betalt.

Vi har börjat göra det. Men de föreningar som sköter sig får fortsätta arbeta. Och många tycker att det är kul. De delas upp i två pass, får jobba 5 till 6 timmar sedan kolla på konserterna gratis. De får en biljett som annars kostar 1 200 spänn. Det är ju en upplevelse. Det är så klart de som är duktiga och skötsamma och som förstår värdet, som man vill fortsätta jobba med. Men, som sagt, gratisarbete är inte alltid jättebra. Man får lite vad man betalar för ibland.

Hur gamla är de?

– Minimum 18. Men mellan 18 och 25 år.

Har det blivit svårare att få tag på volontärer?

– Det som blivit svårare är att få strukturen från föreningarnas sida. Ska man göra det ordentligt måste man ha en kontaktperson. Man måste kontakta en lagledare i varje förening som kanske är en förälder. Det är krångligare än det varit tidigare. Tidigare kontaktade nästan föreningar oss mer än vi kontaktade dem.

Vad beror det på?

– Jag tror att det hänger ihop med pandemin, man tappat momentum, många har slutat. Många inom vår bransch har bytt bransch och folk har tappat kontakter. Det är ett jättestort skifte. Både idrotten och vi var ju nedstängda.

Varför ställer folk upp och jobbar gratis, tror du?

– Det är blandat. Vissa tycker att det är fett att ha jobbat på festivalen eller att få kolla på konserter. Många ungdomar idag har kanske inte råd att betala fotbollsavgiften eller köpa nya sportkläder – då kan man jobba för föreningen så kan den köpa kläder till dig. Det är också en drivkraft.

Ser ni generationskillnader i attityder hos volontärerna vad gäller synen på arbetet?

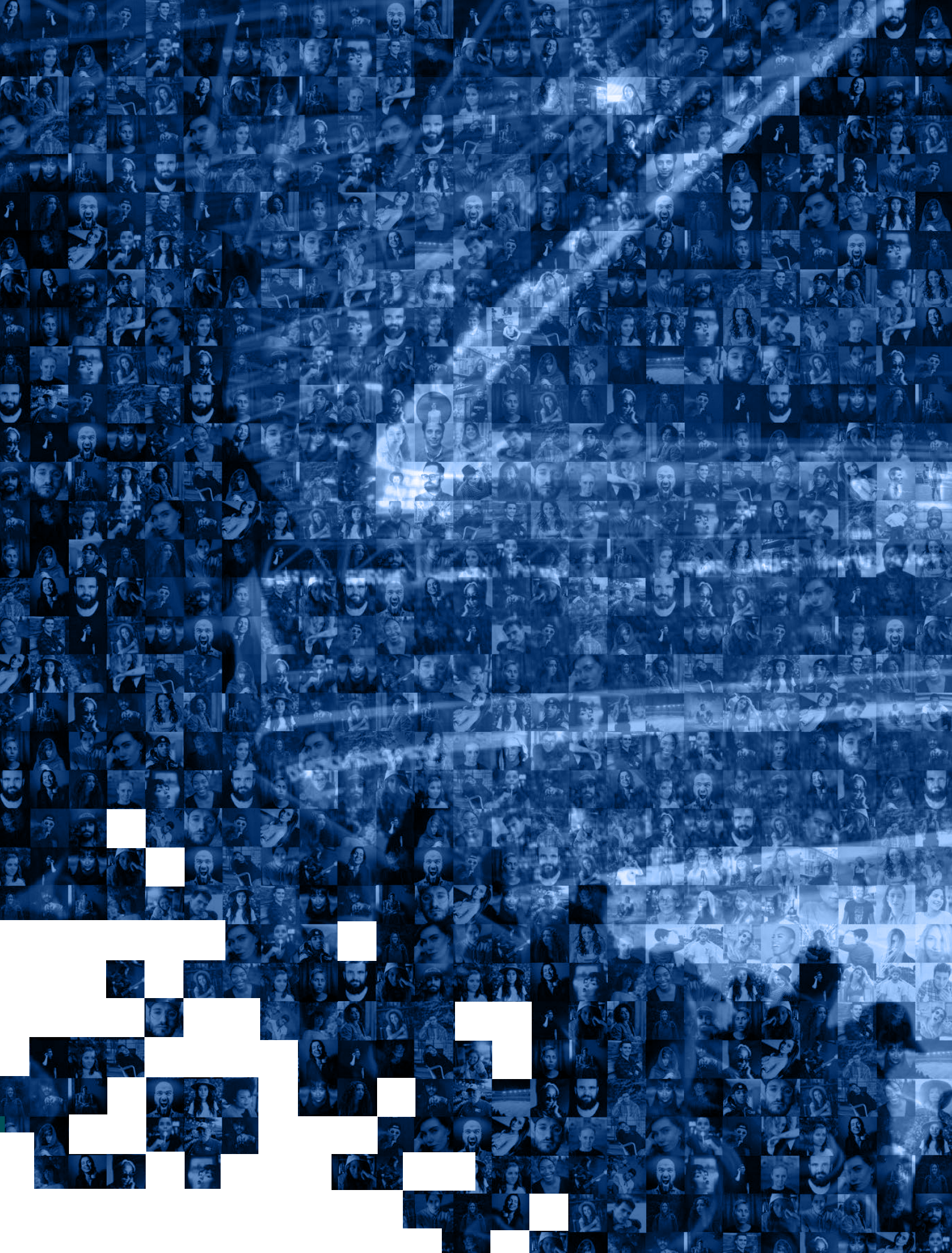
– De yngre som blivit 18 nu har inte lika stort intresse av föreningsbidraget som innan. Äldre folk kan vara jättepepp och tänka att då kan vi ha en kul lagfest, och inte bara sitta där med en pizza, men alla tänker tyvärr inte så. Särskilt inte de yngre.

Vad är utmaningen för er vad gäller volontärer framåt?

– Vi har vissa föreningar som funkar bra och som är hjälpsamma. De fortsätter vi att jobba med. De får sina bidrag och alla är nöjda och de som jobbar tar det bra. De som det inte har funkat med bryter man samarbetet med framåt. Vi tar in mellan 6 och 8 procent föreningsfolk i arbetet. Jag tror vi kommer ligga kvar där. Vi får också frågor från folk som vill jobba gratis. Men vi tar inte in dem.

Varför?

– Om man gör ett jobb ska man få betalt för det, tycker jag. Det blir skevt om det står tre personer som jobbar gratis bredvid 1 000 som får betalt.

corporate.visitskane.com